

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 5705-01-13

1 08 ינואר 2014

2

לפני:

כב' השופטת הדס יהלום, סגנית נשיאה

שירלי אילוז

התובעת

-

המוסד לביטוח לאומי
ע"י ב"כ: עו"ד הררי

הנתבע

3

4

פסק דין

5

6 1. עניינה של התביעה בשאלה האם יש להכיר בתובעת כמעסיקתו של אביה, מר
7 נסים גבאי, כמטפל בבנה, החל מיום 1/12.

8

9 2. התביעה הוגשה על ידי התובעת ואביה מר נסים גבאי, במסגרתה עתרו לאפשר
10 לתובעת לשלם "דמי מעסיק" כמעסיקתו של אביה וכן לפיצוי נזיקי בסך 1,000
11 ₪.

12

13 3. בכתב ההגנה נטען כי לא התקיימו יחסי עובד ומעביד בין התובעת לבין אביה,
14 אשר אינו בגדר "עובד" כמשמעו בסעיף 1 לחוק הביטוח הלאומי.

15

16 4. בתום הדיון המקדמי מיום 9/6/13 הוחלט על מחיקתו של מר גבאי מכתב
17 התביעה בהיעדר סמכות עניינית.

18

19 התיק הועבר להוכחות בשאלה האם התובעת העסיקה את אביה והאם
20 התקיימו יחסי עובד ומעביד בין התובעת לאביה בכל הקשור לטיפול בילד.

21

22 5. ביום 7/1/13, לאחר הגשת התביעה, הגיעה לביתה של התובעת חוקרת מטעם
23 הנתבע וגבתה הודעות מאביה ומאמה של התובעת שנכחו במקום.
24 העתקי ההודעות הוגשו לתיק.

25

26 6. בדיון מיום 20/10/13 העידו התובעת ואביה מר נסים גבאי.

1 מתוך 6

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 5705-01-13

- 1 בסעיף 1 לחוק הביטוח הלאומי מוגדר המונח "עובד" כדלקמן: .7
- 2
- 3 **"עובד" - לרבות בן משפחה, אף אם אין בינו לבין קרובו המעסיקו יחס של**
- 4 **עובד ומעביד, ובלבד שהוא עובד במפעל באופן סדיר ובעבודה שאילולא עשה**
- 5 **אותה הוא, היתה נעשית בידי עובד; לענין זה, "בן משפחה" - אחד ההורים,**
- 6 **ילד, נכד, אח או אחות".**
- 7
- 8 לענין קיומם של יחסי עובד ומעביד בין בני משפחה נפסק:
- 9
- 10 **"כאשר הצדדים הם קרובי משפחה יש מקום לבחון בקפידת יתר את היחסים**
- 11 **שנוצרו: יחסים וולונטריים, התנדבותיים או קשר חוזי להסדרת מערכת**
- 12 **זכויות או חובות ויש לתת את הדעת בין היתר לסימני היכר כגון מסגרת**
- 13 **שעות העבודה, שכר ריאלי או סמלי וכו'".**
- 14
- 15 (דב"ע לג/0-108 המוסד לביטוח לאומי נ' שרה כץ, פד"ע ה 31, 36)
- 16
- 17 כן נפסק לענין זה:
- 18 **"בנוסף לאמור יודגש מבחינת המדיניות המשפטית הרצויה, כי ראוי שינחה**
- 19 **אותנו במקרים שכאלה הכלל, שאין להפוך מערכת יחסים משפחתית שבה**
- 20 **הבן מסייע להוריו וההורים תומכים בבנם, למערכת יחסים מסחרית עסקית**
- 21 **שבה כל פעולה של עזרה הדדית טבעית בין בני המשפחה נמדדת בכסף או**
- 22 **שווה כסף."**
- 23
- 24 (עב"ל 20034/98 המוסד לביטוח לאומי נ' שמואל הרצליך, פד"ע לה 577)
- 25 לענין נטל ההוכחה במקרים אלו נפסק:
- 26
- 27 **"הטוען כי היחסים בינו לבין קרובו חרגו מגדר היחסים של עזרה משפחתית**
- 28 **הדדית ולבשו אופי של יחסי עובד-מעביד" - עליו חובת ההוכחה".**
- 29
- 30 (דב"ע לג/0-159 בטי מרקו נ' המוסד לביטוח לאומי, פד"ע ה 134).
- 31
- 32 .8. לטענת התובעת, העסיקה את אביה כמטפל של בנה הקטן החל מ- 1/1/12.
- 33 בעדותה טענה כי אביה החל לטפל בילד כבר בחודש 10/11, אך בקשתה להכיר
- 34 בה כמעסיקה, היא בגין התקופה החל מחודש 1/12.
- 35 התובעת העידה כי אביה טיפל בבנה בימים א'ה' בין השעות 8:00 – 16:00,
- 36 תמורת משכורת של 1,000 ₪ לחודש וקניות לבית בסך 500 ₪.
- 37

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 5705-01-13

- 1 מר גבאי העיד כי עבד בטיפול בנכדו החל מחודש 1/12 והרוויח 1,000 ש"ח
2 לחודש "ועוד 500 ₪ שהיא נתנה כמתנה נוספת".
- 3
4 .10 על פי הודעות שנגבו על ידי חוקרת מטעם הנתבע ביום 7/1/13, כאשר החוקרת
5 הגיעה לביתה של התובעת בשעה 11:05, מר גבאי לא היה בבית ומי ששהתה
6 עם בנה של התובעת היתה אמה, גב' הילדה גבאי.
7 בהודעתה של גב' גבאי נאמר:
8
9 "אני ובעלי שומרים ביחד עם יהלי.... שנינו לא עובדים אבל בעיקר נסים
10 מטפל בו. עברתי 2 ניתוחים ואני לא יכולה להרים אותו. אנחנו גרים בקרוואן
11 וצריך מישהו שישמור שם שלא יהיו גניבות כך שנסים היה פה עד עכשיו
12 והלך".
13
- 14 כאשר נשאלה מדוע מר גבאי משתכר רק 1,000 ₪ בחודש תמורת עבודה
15 במשרה מלאה השיבה:
16 "בגלל שהיא הבת שלנו, מה שאני יכולה לתת".
17
18 בסוף ההודעה של גב' גבאי צויין כי מר גבאי שב לביתו. הודעתו נגבתה על ידי
19 החוקרת בשעה 11:20.
20 גם בהודעה טען מר גבאי כי טיפל בנכדו החל מחודש 1/12 בימים א'-ה' בין
21 השעות 8:00 – 16:00 ואף יותר, תמורת שכר חודשי של 1,000 ₪ אשר שולם
22 במזומן או באמצעות שיקים.
23 כאשר נשאל על ידי החוקרת:
24 "אם לא היית עוזר לבתך, האם היתה מעסיקה עובד אחר במקומך".
25 השיב:
26 "לא. היא לא היתה נותנת אותו לאף אחד היא פשוט לא היתה עובדת...".
27
28 בהמשך ההודעה ציין:
29 "... באתי בבוקר וכשהוא נרדם הלכתי ואשתי נשארה".
30
31 .11 הצהרת התובעת על העסקת אביה הוגשה רק בחודש 10/12.
32 זאת שעה שלטענתה, העסיקה את אביה החל מחודש 1/12 ואף קודם לכן.
33 התובעת לא ידעה להסביר את האיחור בהעברת הדיווח בדבר העסקת אביה
34 וטענה לעניין זה:

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 5705-01-13

- 1 "אני לא ידעתי שצריך לדווח לביטוח לאומי. ידעתי על זה רק ב- 10/12".
- 2
- 3 במשך חקירתה העידה כי פנתה לנתבע מיד לאחר שאביה ביקש ממנה לדווח
- 4 עליו כעובד.
- 5
- 6 12. מר גבאי טען בחקירתו כי הוגשו מסמכים לנתבע בדבר העסקתו גם לפני חודש
- 7 10/12, אף לא הציג כל אסמכתא לעניין זה.
- 8 כך גם לא הובאו אסמכתאות לעניין השכר ששולם לו על ידי התובעת.
- 9
- 10 13. מהשתלשלות העניינים כמפורט לעיל עולה בנסיבות העניין לא עלה בידי
- 11 התובעת להרים את הנטל המוטל עליה להוכיח קיומם של יחסי עובד ומעביד
- 12 בינה לבין אביה החל מחודש 1/12.
- 13 הסיוע של מר גבאי, יחד עם אשתו, בטיפול בבנה של התובעת אינו חורג
- 14 מעזרה משפחתית של אב לבתו.
- 15
- 16 14. מהראיות שהוצגו עולה כי שני הוריה של התובעת היו מעורבים בטיפול בבנה.
- 17 התובעת אמנם טענה כי אביה היה המטפל העיקרי ואולם מהודעות שנגבו על
- 18 ידי חוקרת המל"ל ואף מעדותו של מר גבאי עצמו עולה כי היו מקרים בהם
- 19 הילד נשאר בהשגחת אמה של התובעת.
- 20 מר גבאי העיד לעניין זה:
- 21 "החוקרת של ביטוח לאומי הגיע לבית של הבת שלי ברחוב אשר 10. אני
- 22 הייתי באותו זמן בקרוואן בשד' בן צבי. אשתי היתה עם הילד. לא הייתי 24
- 23 שעות עם הילד. היו רגעים קצרים שאשתי לא היתה צריכה להתאמץ אז היא
- 24 היתה משגיחה רגע. יש לי עוד עיסוקים. 95% מהזמן הייתי עם הילד".
- 25
- 26 15. לא הוכח כי התובעת שילמה למר גבאי שכר כלשהו עבור הטיפול בבנה.
- 27 לא הוצגו אסמכתאות לעניין זה, כגון תדפיסי חשבון בנק של מר גבאי או
- 28 צילומי שיקים. זאת אף שהתובעת טענה כי המסמכים מצויים ברשותה.
- 29 יצויין כי בדיון המקדמי מיום 9/6/13 נקבע כי לדיון ההוכחות על התובעת
- 30 להתייצב עם עדיה "וכל המסמכים הרלבנטיים להוכחת תביעתה".
- 31 בנסיבות אלו יש לזקוף את אי הצגת המסמכים לחובתה של התובעת.
- 32

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 5705-01-13

16. גם אם תתקבל טענת התובעת בדבר תשלום שכר חודשי בסך 1,000 ₪ לאביה תמורת הטיפול בבנה – הרי שבנסיבות העניין מדובר בשכר נמוך במיוחד שאינו משקף את שעות עבודתו הנטענות של מר גבאי.
- תשלום שכר סמלי תמורת עבודה במשרה מלאה משקף מתן עזרה משפחתית של הורים לבתם ולא מערכת יחסים שבין עובד למעסיק.
- חיזוק למסקנה זו נמצא בדברי אמה של התובעת בהודעתה לחוקרת, לפיהם מר גבאי הסכים לקבלת שכר סמלי מאת התובעת "בגלל שהיא הבת שלנו".
17. זאת ועוד, מר גבאי ציין בהודעתו לחוקרת כי לולא טיפל בנכדו – התובעת לא היתה מעסיקה עובד אחר במקומו.
- מכאן כי אין הוא עונה על הגדרת עובד כמשמעו בסעיף 1 לחוק הביטוח הלאומי, הדורש - לגבי בן משפחה - ביצוע "עבודה שאילולא עשה אותה הוא, היתה נעשית בידי עובד".
18. לאור חומר הראיות שהונח בפניי כמפורט לעיל, אני קובעת כי לא התקיימו יחסי עובד ומעביד בין התובעת לבין אביה, מר נסים גבאי, בכל הקשור לטיפול בבנה של התובעת.
19. אשר על כן התביעה נדחית.
- אין צו להוצאות.
20. בטרם סיום יובהר כי בפרוטוקול הדיון לא צויין, עקב טעות, כי נציגי ציבור הוזמנו לדיון אך לא התייצבו וכי הוחלט לדון בהעדרם על מנת שלא לגרום לדחיית הדיון. מטעם זה ניתן פסק הדין בדרך יחיד.

ניתן היום, ז' שבט תשע"ד, (08 ינואר 2014), בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.

הדס יהלום, סגנית נשיאה

28
29
30

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 5705-01-13

1

2